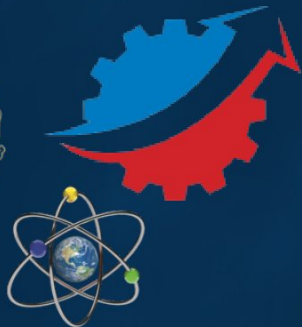

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

*ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal*

2026-YIL
IYUN/6-SON, III-QISM

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari

08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

OpenAIRE

ISSN: 3060-463X

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, iyun.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afrovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISHNING INSTITUTSIONAL TO'SIQLARI VA IQTISODIY OQIBATLARI	10
I. R. Berdikulova	
KIMYO SANOATINING IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI VA TARMOQ KORXONALARIDA BOSHQARUV HISOBI	14
Onorboev Sh.M.	
A WEEKLY LOGISTICS-CONTROLLING SYSTEM FOR EXPORT SUPPLY CHAINS: CORRIDOR-LEVEL EVIDENCE FROM A TEXTILE EXPORTER.....	26
Mukhammadiyahaminova Shakhzoda Sherzodovna	
FOTOVOLTAIK-TROMBE DEVORI ASOSIDA HAVONI ISITISH, TOZALASH VA ELEKTR ENERGIYASI ISHLAB CHIQRISH JARAYONLARINI INTEGRATSIYALASHNING ILMIY-METODIK TAHLILI.....	36
Rahimova Volida Karim qizi	
XAVFSIZ HAYOT TARZINI SHAKLLANTIRISHDA TA'LIM VA TARBIYANING O'RNI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY MODEL.....	42
Nigmatjonov Sardor Abdumannovich	
РАЗВИТИЕ МЕТОДОЛОГИИ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ СТРАТЕГИЙ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ: КОНЦЕПТУАЛЬНЫЙ ПОДХОД.....	49
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
KAMBAG'AL OILALARNI TADBIRKORLIKKA JALB QILISHDA DAVLAT TOMONIDAN MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASH VA BOSHQARISH (MENEJMENT) TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI...53	
Bazarbaeva Asiya Shalkarbaevna	
MOLIVAVIY INKLYUZIVLIK KONSEPSIYASI: BANK XIZMATLARINING KAMBAG'ALLIK DARAJASIGA TA'SIRINING NAZARIY ASOSLARI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	58
Niyozov Zuxur, Abdujalilov Shexroz, Zubaydulloyeva Damira	
KORXONALARNI QAYTA TASHKIL ETISH JARAYONIDA ASOSIY VOSITALAR HISOBI VA BAHOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	61
Davletov Ikrom Raximberganovich	
ИОРДАНИЯ КАК ТУРИСТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР БЛИЖНЕГО ВОСТОКА.....	67
Салихова Алина Муратовна	
QUYOSH ENERGIYASINI KONVERSIYALOVCHI OPTOELEKTRON GELIOTRANSFORMATORLARNING FIZIK-TEXNIK ASOSLARI	73
Axunov Qambarali, Xomidov Abdullajon, Mashrapova Irodaxon	
XXI ASRDA O'ZBEKISTONDA ELEKTR ENERGIYASINI TEJASHDAGI YANGI TEXNOLOGIYALAR.....	78
Xamrakulova Xilola, Yusupova Sevaraxon	
HUDUDIY IXTISOSLASHUVNING SHAKLLANISH OMILLARI VA MINTAQAVIY RIVOJLANISHDAGI AHAMIYATI	83
Sodiqova Nigora	
BANKLAR TRANSFORMATSIYASI JARAYONIDA AKTIVLAR SAMARADORLIGI TAHLILI.....	89
Muminov Bekzod Polvonovich	
ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК КЛЮЧЕВОЙ ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УЗБЕКИСТАНА	95
Садыков Авазбек Мадаминович, Цхай Лана Александровна	
MILLIY KADRLAR ZAXIRASINI SHAKLLANTIRISHNING ILG'OR XORIJ TAJRIBASI.....	103
G'aniyev Elyor Sobirjonovich	
DIGITALIZATION OF INSOLVENCY PROCESSES: THE ROLE OF A UNIFIED ELECTRONIC PLATFORM IN ENSURING TRANSPARENCY AND ECONOMIC EFFICIENCY	110
Damirjon Nurmatovich Soliyev	

О ПРОЦЕССАХ ЦИФРОВИЗАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	116
Джумаев Аскар Хайдарович	
SOLIQ MA'MURCHILIGI METODOLOGIYASINING HUQUQIY, TASHKILY VA RAQAMLI BAZASINI SHAKLLANTIRISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR.....	121
Shamsiev O'ktam Sayfitdinovich	
KO'P XONADONLI UYLARDA KOMMUNAL XIZMATLAR KO'RSATISH SOHASINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI VA HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	127
Muminov Obidjon Odilovich	
MINTAQA VA UNING HUDUDLARIDA MEHNAT OMILI HISOBIGA SANOAT SALOHİYATINI OSHIRISH YO'LLARI.....	135
Urazaliyev Bekzod Sultanbayevich	
КЛАССИФИКАЦИЯ ИНСТРУМЕНТОВ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ С УЧЕТОМ ОПТИМИЗАЦИИ БИЗНЕС ПРОЦЕССОВ.....	141
Джуманов А.А.	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MADANIYATINI SHAKLLANTIRUVCHI OMILLARNI FAKTOR TAHLIL VA KO'P OMILLI REGRESSIYA ASOSIDA BAHOLASH.....	152
V.I. Isroilov, V.B. Ibragimov	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В РАЗВИТИИ БАНКОВСКИХ УСЛУГ.....	158
Мамутова Айгуль Калмурзаевна	
QUYOSH NOVUZLARIDA SODIR BO'LUVCHI ISSIQLIK JARAYONLARINING BIR O'LCHAMLI MATEMATIK MODEL.....	165
M.M. Maxmudova, J.J. Kamolov	
ФАКТОРЫ, СДЕРЖИВАЮЩИЕ РАЗВИТИЕ БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	172
Алиев Али Комил угли, Каримова А.	
ISTE'MOL KREDITLARINING ANAMIYATI VA O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	176
S. Qayumov, M. Qurbonov, A. S. Abduraxmanov	
AVTOTRANSPORT XIZMATLARI SAMARADORLIK DARAJASINI OMILLI TAHLILI.....	179
Raximov Azamat Hamroqulovich	
MINTAQA IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA FIRMALARNING TASHQI BOZORLARGA INTEGRATSIYALASHUV JARAYONLARI: XORIY TAJRIBASI.....	183
Ozodova Farida Zarif qizi	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ЗОЛОВОАЛЮТНЫМИ РЕЗЕРВАМИ И ВНЕШНИМ ДОЛГОМ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УЧАСТНИКОВ ФИНАНСОВОГО РЫНКА В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ.....	187
Зайналов Жахонгир Расулович, Алиева Сусанна Сейрановна	
GENERATIV AI ASOSIDAGI ALGORITMIK NARX BELGILASH MEKANIZMLARI: RAQOBAT IQTISODIYOTIDA MONOPOLLASHUV XAVFI, VANO BO'YICHA SOZLASHUV MUAMMOLARI VA ANTIMONOPOL TARTIBGA SOLISH.....	192
Kendjayeva Dildora Xudayberganovna, Abdumannopova Shirin Olamgir qizi	
РАЗВИТИЕ ЗЕЛЁНОЙ ЭНЕРГЕТИКИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА.....	200
Тураева А. И.	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN KNOWLEDGE DELIVERY MODELS.....	204
Daminova Barno Esanovna, Pardayeva Sevinch Sherzod qizi, Inoqov Jasur Komil o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ИНСТРУМЕНТОВ ФИНАНСОВОГО АНАЛИЗА ДЛЯ МАЛОГО БИЗНЕСА И СТАРТАПОВ.....	208
Ибрагимов Гайратжон Артикович	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA SUN'IY INTELLEKT SHAROITIDA IJTIMOY-IQTISODIY ADOLAT QOIDALARI.....	216
Alimov Nasimjon Hoshimovich	

ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК КЛЮЧЕВОЙ ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УЗБЕКИСТАНА.....	221
Садыков Авазбек Мадаминович, Цхай Лана Александровна	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA SUN'YI INTELLEKTDAN FOYDALANISH USULLARI.....	228
Daminova Barno Esanovna, Abduraimova Aziza Erkin qizi, G'ofurova Anora Zafar qizi	
XALQARO MOLIYAVIY HISOBOT STANDARTLARI (IFRS)GA O'TISH JARAYONIDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBINING MUAMMOLARI.....	233
Ismailov Naufal Nadirovich	
RAQAMLI BANK XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA SUN'YI INTELLEKT VA BIG DATA TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	241
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HIGHER EDUCATION: A GLOBAL REVIEW OF AI-POWERED TEACHING AND LEARNING.....	245
Begzod Nishanov	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY SUG'URTA (TAKAFUL) TIZIMINI JORIY ETISH IMKONIYATLARI: NAZARIY-QIYOSIY TAHLIL.....	251
Abdullayev Azamat Akbar o'g'li	
RAQAMLI MARKETING VA MILLIY BRENDLASH ORQALI TURIZM EKSPORTINI OSHIRISH: YAQIN SHARQ TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON UCHUN YO'L XARITASI.....	259
Bekmurodova F.A., Tolibova Aziza	
MEVA-SABZAVOTCHILIK QUYI MAJMUASIDA LOGISTIKANI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	263
Murodov Sherzodbek Murod o'g'li	
EMPLOYEE WELL-BEING IN POST-REFORM UZBEKISTAN: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW AND RESEARCH AGENDA.....	268
Farida Nishanova	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI EKSPORTINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI.....	274
Xakimov Zafar Ibragimovich	
АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ И ДИНАМИКИ ТУРИСТИЧЕСКИХ ПОТОКОВ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН (2010–2024 ГОДЫ).....	278
Бекимбетова Мария Махсетуллаевна	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'I ZANJIRIGA INTEGRATSIYALASHNING FISKAL VA IQTISODIY SAMARADORLIGI: IXTIYORIY O'TISH MEKANIZMINING MIQDORIY VAHOLANISHI.....	282
Urazmatov Jonibek Musurmanovich	
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA OLIY TA'LIM XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	287
Xasanova Yulduz Kayumovna	
ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ.....	291
Рустамова Феруза Камоловна, Исхакова Сарвар Аюбовна	
ISSIQXONA TIPLI QUYOSH QURITGICHINING ENERGETIK, EKOLOGIK VA IQTISODIY TAHLILI.....	296
B.A. Hikmatov	
ASSESSMENT CRITERIA FOR THE EFFECTIVENESS OF DISTANCE EDUCATION IN THE EDUCATIONAL SYSTEMS OF DEVELOPED COUNTRIES.....	301
Umurzakova Gulyor Eshnazar qizi	
KO'P FUNKSIYALI PV-TROMBE DEVORIDA KONSTRUKTIV YECHIMLAR, HAVO FILTRATSIYASI VA STERILIZATSIYA JARAYONLARINING SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	307
Rahimova Volda Karim qizi	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYALARNI JALB ETISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI, MAVJUD MUAMMOLARI VA ULARNI BARATARAF ETISH YO'LLARI.....	312
Jiyanov Laziz Najimovich	

KNOWLEDGE ASSESSMENT AND RESULTS VISUALIZATION BASED ON TEXT MINING IN E-LEARNING PLATFORMS	317
Laziz Sayimovich Safarov	
THE ROLE OF DIGITAL EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN DEVELOPING THE PROFESSIONAL COMMUNICATION CULTURE OF FUTURE TEACHERS.....	321
Dilnoza Jorayevna Kuvatova	
TURIZM SOHASIDA KADRLAR TAYYORLASHNING ZAMONAVIY KOMPETENSIYALARI VA ULARNI SHAKLLANTIRISHNING TASHKILY-HUQUQIY ASOSLARI	325
Sharipov Shahriyor Shamsiddin o'g'li	
АКТУАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ БАНКОВСКОЙ СФЕРЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	329
Бабаева Г. Я.	
О'ZBEKISTON SOLIQ TIZIMINI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA YOSHLARNING O'RNI.....	338
Hamidova Shahzoda Odiljanovna	
DIGITAL ECONOMY IN THE CONDITIONS OF CURRENT LEVEL AND DYNAMICS OF WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT	343
Ibodullayeva M.S.	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBI VA MAHSULOT TANNARXINING AUDITI	349
Almardanov Muxamadi, Bolibekov Baxtiyor, Safarov Javohir	
EKOLOGIK OMILLAR ASOSIDA HUDUDLARNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING FAZOVIIY-AXBOROT MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH (QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI VA OROLBO'YI MISOLIDA)	355
Reymova Gulmira Polatovna	
O'ZBEK VA INGLIZ TILSHUNOSLIKLARIDAGI SUBYEKT VA PREDIKAT PARADIGMASI, ULARNING UMUMIY VA XUSUSIY JIHLTLARI.....	362
Azamova Gulruh Akbar qizi	
MINTAQALARDA IJTIMOY HIMOYA TIZIMINI STATISTIK MONITORING QILISH VA BAHOLASH METODOLOGIYASI.....	366
M.Sh. Raximova	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA TO'QIMACHILIK KLASTERLARINI TASHKIL ETISH VA UNING IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDAGI O'RNI.....	370
Eshniyozov Asadbek Abdinazar o'g'li	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION-INVESTITSION FAOLLIKNI OSHIRISH ASOSIDA BOSHQARISHNING DOLZARB MASALALARI.....	375
Egamov Raxmatillo Mirolimovich	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI HISOBLASH VA YIG'ISH AMALIYOTINI RIVOJLANTIRISH	380
Bisenbaev Sharyar Quwanishbay uli	
O'ZBEKISTONDA SANOAT TARMOQLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	387
Kudratov Muhammad Rustamovich	
INVESTITSIYA RISKLARINI BOSHQARISH TIZIMIDAGI MUAMMOLAR VA ULARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	393
Sobirjonova Nodira Rustamjon qizi	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI KOOPERATSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARI	400
Abdinazarova Feruza, Abdiraximov Fayozbek	
IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI VA XUSUSIYATLARI.....	406
Fayziyev Manuchehr Sharofiddinovich	

О‘ЗBEKISTONDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI MOLiyALASHTIRISHDA RAQAMLI KREDITLASH VA MUQOBIL SKORING MECHANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH	410
Hamroqulov Xushbaxt Sadriiddinovich	
БЕНЧМАРКИНГ ВЫВОДА БОЛЬШИХ ЯЗЫКОВЫХ МОДЕЛЕЙ НА НРС-КЛАСТЕРАХ: ЗАДЕРЖКА, ПРОПУСКНАЯ СПОСОБНОСТЬ И ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ	418
Исмайылов Эльвиз Анвар оглу	
HUDUDIY SOLIQ SALOHİYATINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI VA UNI SHAKLLANTIRUVCHI OMILLAR.....	423
Jurayev Xusan Atamuratovich	
ONLAYN BRONLASH TIZIMLARIDA SUN‘IY INTELLEKT INTEGRATSIYASI.....	430
Ismatillayeva Sitora Sayfidin qizi	
PAHTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARIDA XOMASHYO TA‘MINOTI BARQARORLIGINI MUSTAHKAMLASHDA XORIJIY DAVLATLARNING ILG‘OR TAJRIBALARI.....	437
Davlatov Bekzodjon Aslanxo‘jayevich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MEHMONXONA XIZMATLARINI AVTOMATLASHTIRISHNING IQTISODIY AFZALLIKLARI.....	442
Raxmonova Nigina Anvarovna	
AVTOMOBILSOZLIK SOHASIDA PLASTMASSALARNI QAYTA ISHLASH VA ULARNI QAYTA TIKLASH UCHUN BO‘YOQNI OLIB TASHLASH USULLARI.....	446
Abdusamatov Farhodjon G‘ayratjon o‘g‘li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA CHIQUINDILARNI QAYTA ISHLASH KORXONALARINI MOLiyALASHTIRISH MECHANIZMLARI	453
Temirov Azizbek Voit o‘g‘li, Xujamurodov Asqarjon Jalolovich	
O‘ZBEKISTONDA ESG MENEJMENT TIZIMI MECHANIZMLARI SANOAT KORXONALARIDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA	461
Nosirov Akbarxon Alixon o‘g‘li	
ВКЛАД СРЕДНЕГО УПРАВЛЕНЧЕСКОГО ЗВЕНА В РЕАЛИЗАЦИЮ СТАНДАРТОВ ОБЕСПЕЧЕНИЯ КАЧЕСТВА ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ	465
Уринов Бобур Насиллоевич	
PAHTANI MASHINA TERIMIGA TAYYORLASH VA AGROTEKNIK TADBIRLARNI OLIB BORISH.....	473
Shavkatbek Ravshanov, Ermatov Qobuljon, Oqyo‘lova Nigora	
MINTAQALAR KESIMIDA RAQAMLI INFRATUZILMA RIVOJLANISHINING IQTISODIY TAHLILI	478
Qurbonova Malika Axmad qizi	

MINTAQALAR KESIMIDA RAQAMLI INFRATUZILMA RIVOJLANISHINING IQTISODIY TAHLILI

Qurbonova Malika Axmad qizi

Qarshi davlat universiteti v.b. dotsent, i.f.f.d.

Email: malikatourism2025@gmail.com

ORCID: 0009-0001-8667-4430

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekiston mintaqalarida raqamli infratuzilmaning rivojlanish holati va uning iqtisodiy o'sishga ta'siri tahlil qilingan. Tadqiqotda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari infratuzilmasi, internet qamrovi, mobil aloqa xizmatlari, keng polosali tarmoqlar hamda raqamli xizmatlardan foydalanish darajasi hududlar kesimida baholangan. Tahlil natijalari raqamli infratuzilma rivojlangan hududlarda iqtisodiy faollik, xizmatlar hajmi, investitsiyalar oqimi va mehnat unumdorligi nisbatan yuqori ekanligini ko'rsatdi. Shuningdek, hududlar o'rtasida mavjud raqamli tafovutlarning iqtisodiy rivojlanishga ta'siri aniqlanib, raqamli transformatsiya jarayonlarini jadallashtirish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: raqamli infratuzilma, raqamli iqtisodiyot, mintaqaviy rivojlanish, AKT, internet qamrovi, raqamli transformatsiya, iqtisodiy o'sish, hududiy rivojlanish.

Аннотация: В данной статье проведён анализ состояния развития цифровой инфраструктуры в регионах Узбекистана и её влияния на экономический рост. В исследовании оценены уровень развития информационно-коммуникационной инфраструктуры, охват интернетом, мобильной связи, широкополосных сетей и степень использования цифровых услуг по регионам. Результаты анализа показали, что регионы с более развитой цифровой инфраструктурой характеризуются более высокими показателями экономической активности, объёмов услуг, инвестиционной привлекательности и производительности труда. Кроме того, выявлено влияние цифрового неравенства между регионами на их социально-экономическое развитие и предложены научно-практические рекомендации по ускорению процессов цифровой трансформации.

Ключевые слова: цифровая инфраструктура, цифровая экономика, региональное развитие, ИКТ, интернет-покрытие, цифровая трансформация, экономический рост, территориальное развитие.

Abstract: This article analyzes the current state of digital infrastructure development in the regions of Uzbekistan and its impact on economic growth. The study evaluates information and communication technology infrastructure, internet penetration, mobile communication services, broadband networks, and the level of digital service utilization across regions. The findings indicate that regions with more advanced digital infrastructure demonstrate higher levels of economic activity, service output, investment attractiveness, and labor productivity. The research also identifies the impact of regional digital disparities on socio-economic development and provides scientific and practical recommendations aimed at accelerating digital transformation processes.

Keywords: digital infrastructure, digital economy, regional development, ICT, internet penetration, digital transformation, economic growth, territorial development.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotida raqamli transformatsiya jarayonlarining jadallashuvi iqtisodiy o'sishning yangi omillarini shakllantirmoqda. Raqamli infratuzilma zamonaviy iqtisodiyotning asosiy tarkibiy qismlaridan biri bo'lib, u internet tarmoqlari, telekommunikatsiya tizimlari, ma'lumotlarni qayta ishlash markazlari, bulutli texnologiyalar va raqamli platformalarni o'z ichiga oladi. Raqamli infratuzilmaning rivojlanishi iqtisodiy subyektlar o'rtasida axborot almashinuvini tezlashtirish, tranzaksiya xarajatlarini kamaytirish, investitsiyaviy jozibadorlikni oshirish hamda hududlarning raqobatbardoshligini kuchaytirishga xizmat qiladi.

O'zbekistonda so'nggi yillarda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasida hududlarda internet qamrovini kengaytirish, optik tolali aloqa tarmoqlarini rivojlantirish, elektron davlat xizmatlari ko'lamini oshirish va raqamli platformalarni joriy etish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Natijada hududlarda raqamli infratuzilmani takomillashtirish va uning qamrovini kengaytirish bo'yicha izchil rivojlanish jarayonlari kuzatilmoqda. Ayrim

mintaqalarda internet qamrovi va raqamli xizmatlardan foydalanish darajasi yuqori natijalarga erishgan bo'lsa, boshqa hududlarda ham ushbu ko'rsatkichlarni yanada yaxshilash uchun keng imkoniyatlar mavjud. Mazkur jarayon mintaqaviy iqtisodiy rivojlanish sur'atlarini qo'llab-quvvatlash va yangi o'sish nuqtalarini shakllantirishga xizmat qilmoqda.

Tadqiqotning maqsadi O'zbekiston mintaqalarida raqamli infratuzilma rivojlanishining iqtisodiy natijalarga ta'sirini baholash hamda hududiy rivojlanishni jadallashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli infratuzilmaning iqtisodiy rivojlanishga ta'siri masalalari so'nggi yillarda xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan keng tadqiq qilinmoqda. Xususan, raqamli iqtisodiyot nazariyasi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining iqtisodiy o'sishdagi o'rni, hududiy raqamli transformatsiya va raqamli infratuzilma samaradorligini baholash masalalari ushbu tadqiqotlarning asosiy yo'nalishlarini tashkil etadi. Xorijiy olimlardan M. Castells raqamli iqtisodiyotning nazariy asoslarini ishlab chiqib, axborot texnologiyalari va tarmoq iqtisodiyotining zamonaviy jamiyat rivojlanishidagi o'rnini asoslab bergan [4]. E. Brynjolfsson va A. McAfee o'z tadqiqotlarida raqamli texnologiyalar mehnat unumdorligi, innovatsion rivojlanish va iqtisodiy o'sishni jadallashtiruvchi asosiy omillardan biri ekanligini ta'kidlaganlar [3]. N. Negroponte esa iqtisodiyotning raqamli transformatsiyasi natijasida axborotning strategik resursga aylanishi va iqtisodiy munosabatlarning yangi shakllari vujudga kelishini ko'rsatib bergan [7].

Raqamli infratuzilmaning iqtisodiy samaradorligini baholash bo'yicha G. Parker, M. Van Alstyne va S. Choudary tomonidan platforma iqtisodiyoti nazariyasi ishlab chiqilgan bo'lib, unda raqamli platformalar va tarmoq effektlarining iqtisodiy natijalarga ta'siri asoslangan [8]. K. Schwab tomonidan ilgari surilgan "To'rtinchi sanoat inqilobi" konsepsiyasida esa sun'iy intellekt, IoT, Big Data va bulutli texnologiyalarning iqtisodiy taraqqiyotga ta'siri yoritilgan [9]. C. Frey va M. Osborne tadqiqotlarida raqamlashtirish jarayonlarining mehnat bozori va hududiy rivojlanishga ta'siri empirik jihatdan baholangan [5]. Raqamli infratuzilma rivojlanishining hududiy jihatlari ko'plab xalqaro tashkilotlar tomonidan ham o'rganib kelinmoqda. Xususan, International Telecommunication Union (ITU), World Bank va OECD hisobotlarida internet qamrovi, mobil aloqa tarmoqlari, keng polosali internet va elektron xizmatlarning iqtisodiy rivojlanish ko'rsatkichlari bilan o'zaro bog'liqligi tahlil qilingan [20; 21; 23]. Ushbu tadqiqotlarda raqamli infratuzilma rivojlanishi investitsiyaviy jozibadorlik, biznes muhiti va hududlar raqobatbardoshligining muhim omili sifatida baholanadi.

Mahalliy olimlardan Q. Abdurahmonov raqamli iqtisodiyotning institutsional asoslari va iqtisodiy samaradorligini tadqiq qilgan [1]. R. Ayupov va G. Boltaboyeva raqamli iqtisodiyotning shakllanish omillari, uning iqtisodiyot tarmoqlariga ta'siri hamda rivojlanish istiqbollarini o'rganganlar [2]. S. G'ulomov va hammualliflar tomonidan axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining milliy iqtisodiyot rivojlanishidagi o'rni va raqamli transformatsiya jarayonlarining iqtisodiy natijalari tahlil qilingan [6]. Shuningdek, O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish bo'yicha qabul qilingan "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi hamda boshqa normativ-huquqiy hujjatlarda hududlarda raqamli infratuzilmani kengaytirish, elektron xizmatlar ulushini oshirish va iqtisodiyot tarmoqlarini raqamlashtirishning ustuvor yo'nalishlari belgilab berilgan [11; 14; 15].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi, Raqamli texnologiyalar vazirligi hamda hududiy statistika boshqarmalarining ma'lumotlari asosida mintaqalarda raqamli infratuzilma rivojlanishining iqtisodiy natijalarga ta'siri o'rganildi. Tadqiqot obyekti sifatida O'zbekiston Respublikasining hududlari, predmeti sifatida esa raqamli infratuzilma rivojlanishi va uning iqtisodiy ko'rsatkichlarga ta'siri tanlandi. Tadqiqot jarayonida ilmiy abstraksiya, tizimli yondashuv, iqtisodiy-statistik tahlil, qiyosiy tahlil, guruhlash, indeks usuli hamda korrelyatsion-regression tahlil metodlaridan foydalanildi. Mintaqalarning raqamli rivojlanish darajasini baholashda internet foydalanuvchilari ulushi, keng polosali internet qamrovi, mobil aloqa abonentlari soni, optik tolali aloqa tarmoqlari uzunligi, elektron davlat xizmatlaridan foydalanish darajasi va raqamli xizmatlar hajmi kabi ko'rsatkichlar tizimidan foydalanildi.

Ko'rsatkichlarni o'zaro taqqoslash imkoniyatini yaratish maqsadida ularning qiymatlari normallashtirildi va integral baholash yondashuvi asosida mintaqalarning raqamli infratuzilma rivojlanish indeksi shakllantirildi. Shuningdek, raqamli infratuzilma ko'rsatkichlari bilan hududiy yalpi mahsulot, xizmatlar hajmi, investitsiyalar va bandlik darajasi o'rtasidagi bog'liqlik korrelyatsion tahlil yordamida baholandi. Tadqiqotning keyingi bosqichida hududlar raqamli rivojlanish darajasiga ko'ra guruhlariga ajratildi hamda ularning iqtisodiy rivojlanish ko'rsatkichlari qiyosiy tahlil qilindi. Natijalar asosida mintaqalarda raqamli infratuzilmani rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari hamda iqtisodiy samaradorligini oshirish bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Raqamli infratuzilma rivojlanishi bugungi kunda hududiy iqtisodiy o'sish, xizmatlar bozori kengayishi, investitsiyaviy faollik va davlat xizmatlari samaradorligini oshiruvchi muhim omil sifatida baholanmoqda. Jahon tajribasida ushbu yo'nalish AQSh, Buyuk Britaniya, Janubiy Koreya, Singapur va Yevropa Ittifoqi mamlakatlarida universitetlar, ilmiy markazlar hamda xalqaro tashkilotlar tomonidan keng o'rganilmoqda (1-jadval).

1-jadval

Raqamli iqtisodiyot va raqamli infratuzilma bo'yicha xorijiy universitetlarda olib borilayotgan tadqiqotlar¹

Mamlakat	Universitet / ilmiy markaz	Tadqiqot yo'nalishi
AQSh	MIT Initiative on the Digital Economy	Raqamli iqtisodiyot, AI, mehnat unumdorligi, biznes transformatsiyasi
AQSh	Stanford Digital Economy Lab	AI, raqamli platformalar, yangi iqtisodiy indikatorlar
Buyuk Britaniya	Oxford Internet Institute	Raqamli tafovut, internet tengsizligi, axborot geografiyasi
Janubiy Koreya	Seoul National University Global R&DB Center	Smart city, raqamli transformatsiya, ICT innovatsiyalar
Xalqaro	ITU / World Bank	Internet qamrovi, mobil keng polosali aloqa, global raqamli statistika

1-jadvalda ko'rsatib o'tilganidek, MIT Initiative on the Digital Economy raqamli davrda insonlar va biznes subyektlari qanday ishlashi, o'zaro aloqada bo'lishi va iqtisodiy farovonlikka erishishini o'rganadi. Stanford Digital Economy Lab esa raqamli iqtisodiyotning mehnat bozori, samaradorlik, AI va platformalar orqali iqtisodiyotga ta'sirini tadqiq etadi. Oxford Internet Institute "Geographies of Digital Divide" loyihasi orqali raqamli tengsizlikning hududiy va tarkibiy sabablarini o'rganadi. Seoul National University Global R&DB Center esa smart city, ICT innovatsiyalar va raqamli transformatsiya bo'yicha xalqaro hamkorlik loyihalarini olib boradi.

So'nggi yillarda internet qamrovining kengayishi va mobil aloqa texnologiyalarining rivojlanishi jahon iqtisodiyotining raqamlashtirish sur'atlarini sezilarli darajada tezlashtirdi. Xalqaro telekommunikatsiyalar ittifoqi (ITU) ma'lumotlariga ko'ra, internet foydalanuvchilari soni yildan yilga ortib bormoqda va raqamli xizmatlardan foydalanish darajasi iqtisodiy taraqqiyotning muhim indikatoriga aylanmoqda. Buni jahon raqamli infratuzilmasining asosiy statistik ko'rsatkichlarida ko'rishimiz mumkin (2-jadval).

2-jadval

Jahon raqamli infratuzilmasining asosiy statistik ko'rsatkichlari²

Ko'rsatkich	Jahon bo'yicha holat
Internetdan foydalanuvchilar soni	2024-yilda 5,5 mlrd kishi
Internetdan foydalanuvchilar ulushi	2024-yilda jahon aholisining 68 %
Internetdan foydalanmayotgan aholi	2024-yilda 2,6 mlrd kishi
Mobil aloqa obunalari	100 kishiga 112 ta
Mobil keng polosali internet obunalari	100 kishiga 95 ta
O'zbekistonda internetdan foydalanuvchilar ulushi	2024-yilda 90 %

ITU ma'lumotlariga ko'ra, 2024-yilda dunyo bo'yicha 5,5 mlrd kishi internetdan foydalangan, bu jahon aholisining 68 foizini tashkil etadi. Shu bilan birga, 2,6 mlrd kishi hali ham internetdan foydalanmaydi, bu esa global raqamli tafovut saqlanib qolayotganini ko'rsatadi. O'zbekistonda esa World Bank ma'lumotlariga ko'ra, internetdan foydalanuvchilar ulushi 2024-yilda 90 foizga yetgan.

Mamlakatimizda "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari infratuzilmasini rivojlantirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Natijada axborot va aloqa xizmatlari hajmi hamda ushbu sohada faoliyat yuritayotgan korxonalar soni izchil ortib bormoqda (3-jadval).

1 Manba: muallif ishlanmasi.

2 Manba: muallif ishlanmasi.

3-jadval

O'zbekiston hududlarida axborot va aloqa sohasi bo'yicha ayrim ko'rsatkichlar³

Ko'rsatkich	Qiymat
O'zbekistonda axborot va aloqa xizmatlari hajmi, 2024-yil	56 865,2 mlrd so'm
O'zbekistonda axborot va aloqa xizmatlari hajmi, 2025-yil	79 485,5 mlrd so'm
2024-yil 1-iyul holatiga axborot va aloqa sohasidagi korxonalar soni	9 999 ta
Toshkent shahri	4 752 ta
Samarqand viloyati	672 ta
Farg'ona viloyati	601 ta
Toshkent viloyati	570 ta
Qashqadaryo viloyati	370 ta

Statistika agentligi ma'lumotlariga ko'ra, O'zbekistonda axborot va aloqa xizmatlari hajmi 2024-yilda 56 865,2 mlrd so'mni, 2025-yilda esa 79 485,5 mlrd so'mni tashkil etgan. 2024-yil 1-iyul holatiga axborot va aloqa sohasida 9 999 ta korxonalar faoliyat ko'rsatgan bo'lib, ularning eng katta qismi Toshkent shahrida joylashgan. Qashqadaryo viloyatida esa ushbu yo'nalishda 370 ta korxonalar faoliyat yuritgan.

Qashqadaryo viloyati iqtisodiyotida ham axborot va aloqa xizmatlarining ulushi ortib bormoqda. Viloyatda telekommunikatsiya xizmatlari, internet tarmoqlari va raqamli xizmatlardan foydalanish hajmi kengayib, iqtisodiy faoliyatning yangi yo'nalishlari shakllanmoqda (4-jadval).

4-jadval

Qashqadaryo viloyati bo'yicha raqamli infratuzilma bilan bog'liq iqtisodiy ko'rsatkichlar⁴

Ko'rsatkich	Qiymat
2023-yilda axborot va aloqa xizmatlari sohasida yaratilgan qo'shilgan qiymat	960,6 mlrd so'm
2023-yilda o'sish sur'ati (%)	21,8 %
2024-yil yanvar–iyun oylarida tashish, saqlash, axborot va aloqa xizmatlari sohasida yaratilgan qo'shilgan qiymat	1 506,0 mlrd so'm
2024-yil yanvar–iyun o'sish sur'ati(%)	9,7 %
2024-yil yanvar–sentabrda aloqa va axborotlashtirish xizmatlari tarkibida telekommunikatsiya xizmatlari ulushi(%)	81,0 %
2025-yil yanvar–noyabrda aloqa va axborotlashtirish xizmatlari o'sishi(%)	17,9 %

Qashqadaryo viloyatida 2023-yil yakunlariga ko'ra axborot va aloqa xizmatlari sohasida 960,6 mlrd so'm qo'shilgan qiymat yaratilgan va bu 2022-yilga nisbatan 21,8 foizga yuqori bo'lgan. 2024-yil yanvar–iyun oylarida tashish, saqlash, axborot va aloqa xizmatlari sohasida 1 506,0 mlrd so'm qo'shilgan qiymat yaratilgan. Qashqadaryo statistikasi ma'lumotlariga ko'ra, aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida telekommunikatsiya xizmatlari 81,0 foizni tashkil etgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari raqamli infratuzilma mintaqalar iqtisodiy rivojlanishining muhim omillaridan biri ekanligini ko'rsatdi. Xorijiy tajriba va statistik tahlillar raqamli texnologiyalar, internet qamrovi hamda AKT xizmatlarining rivojlanishi iqtisodiy o'sish, investitsiyaviy faollik va xizmatlar sektori samaradorligini oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqladi. O'zbekistonda raqamli transformatsiya jarayonlari jadallashib, hududlarda raqamli infratuzilmani rivojlantirish bo'yicha keng ko'lamlil ishlar amalga oshirilmoqda. Qashqadaryo viloyatida axborot va aloqa xizmatlari hajmi hamda telekommunikatsiya xizmatlari ulushi ortib borayotganligi hududning raqamli rivojlanish salohiyati yuqori ekanligini ko'rsatadi.

Shu munosabat bilan hududlarda optik tolali aloqa tarmoqlarini kengaytirish, yuqori tezlikdagi internet qamrovini oshirish, elektron xizmatlardan foydalanish darajasini yuksaltirish va aholining raqamli savodxonligini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, mintaqalarda raqamli infratuzilma rivojlanishini baholashning yagona integral indeksini joriy etish hamda sun'iy intellekt va Big Data texnologiyalaridan

3 Manba: muallif ishlanmasi.

4 Manba: muallif ishlanmasi.

foydalanishni kengaytirish maqsadga muvofiqdir. Mazkur chora-tadbirlar mintaqalar raqobatbardoshligini oshirish, hududlarning raqamli salohiyatini yanada yuksaltirish va iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Abdurahmonov Q.X. Raqamli iqtisodiyot. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020. – 410 b.
2. Ayupov R.X., Boltaboyeva G.R. Raqamli iqtisodiyot asoslari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020. – 575 b.
3. Brynjolfsson E., McAfee A. The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies. – New York: W.W. Norton & Company, 2014. – 306 p.
4. Castells M. The Rise of the Network Society. – 2nd ed. – Oxford: Blackwell Publishing, 2010. – 597 p.
5. Frey C.B., Osborne M.A. The Future of Employment: How Susceptible are Jobs to Computerisation? // Technological Forecasting and Social Change. – 2017. – Vol.114. – P.254–280.
6. G'ulomov S.S., Abdullayev A.A., Xodjayev B.Y. Raqamli iqtisodiyot. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2019. – 396 b.
7. Negroponte N. Being Digital. – New York: Vintage Books, 1995. – 256 p.
8. Parker G., Van Alstyne M., Choudary S. Platform Revolution. – New York: W.W. Norton & Company, 2016. – 352 p.
9. Schwab K. The Fourth Industrial Revolution. – Geneva: World Economic Forum, 2016. – 192 p.
10. Tapscott D. The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence. – New York: McGraw-Hill Education, 2015. – 432 p.
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6079-son Farmoni // URL: <https://lex.uz/docs/-5030957>
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022 — 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni // URL: <https://lex.uz/docs/-5841063>
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 16-fevraldagi "Mamlakat taraqqiyotining 2030-yilgacha mo'ljallangan ustuvor yo'nalishlari doirasida islohotlarni izchil davom ettirish va yangi bosqichga olib chiqishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-21-son Farmoni // URL: <https://www.lex.uz/uz/docs/-8050769>
14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 28-apreldagi "Raqamli iqtisodiyot va elektron hukumatni keng joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4699-son qarori // URL: <https://lex.uz/docs/-4800657>
15. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 24-maydagi "Raqamli xizmatlar qamrovi va sifatini oshirish hamda soha, tarmoq va hududlarni raqamli transformatsiya qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-162-son qarori // URL: <https://lex.uz/docs/-6472548>
16. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 14-oktabrdagi "Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilga qadar rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-358-son qarori // URL: <https://lex.uz/docs/-7158604>
17. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy-iqtisodiy holati. – Toshkent, 2025.
18. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Axborot va aloqa xizmatlari statistik to'plami. – Toshkent, 2025.
19. Qashqadaryo viloyati statistika boshqarmasi. Qashqadaryo viloyatining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish ko'rsatkichlari. – Qarshi, 2025.
20. International Telecommunication Union (ITU). Facts and Figures 2024: Measuring Digital Development. – Geneva: ITU, 2024.
21. World Bank. World Development Indicators: Digital Development Dataset. – Washington DC: World Bank, 2024.
22. United Nations. E-Government Survey 2024: Accelerating Digital Transformation for Sustainable Development. – New York: United Nations, 2024.
23. OECD. Digital Economy Outlook 2024. – Paris: OECD Publishing, 2024.
24. World Economic Forum. Digital Transformation Initiative. – Geneva: WEF, 2024.
25. International Monetary Fund. Digitalization and Economic Growth: Regional Perspectives. – Washington DC: IMF, 2024.

muhandislik

& iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100